HISTORIA DA MÚSICA

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

CURSO 2026/2027

CONSERVATORIO DE MÚSICA PROFESIONAL

DE RIBEIRA “ENRIQUE PAISAL”

Índice

1. INTRODUCCIÓN....2
2. OBXECTIVOS....2
2.1. Obxetivos xerais....2
2.2. Obxetivos específicos....3
3. CONTIDOS....4
3.1. 4º curso do Grao Profesional....4
3.2. 5º curso do Grao Profesional....5
4. METODOLOXÍA....7
5. AVALIACIÓN....7
6. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN....8
6.1. Ponderación e procedimientos de avaliación en cada trimestre....8
6.2. Mínimos esixidos e cualificación mínima....8
6.3 Rúbrica de avaliación....7
7. Atención al alumnado con necesidad específica de apoyo educativo....8
8. Criterios para a ampliación de matrícula....9
9. Secuenciación e temporalización....10
9. Bibliografía....13

1. INTRODUCCIÓN

A materia de *Historia da Música*, impartida en 4º e 5º cursos do Grao Profesional, ten como obxectivo fundamental achegar ao alumnado á diversidade de estilos e ás múltiples formas de entender a creación musical ao longo da historia. Isto facilitaralles posteriormente o acceso a outras disciplinas como *Análise* ou *Harmonía*, ampliando así a súa capacidade de comprensión global.

Do mesmo xeito, esta materia permite entender a música non só como unha destreza técnica, senón tamén como un fenómeno histórico, cultural, social e estético, ofrecendo unha perspectiva máis ampla e enriquecedora.

A súa finalidade, en coherencia co resto das ensinanzas profesionais de música, é dobre:

- Reforzar e ampliar os coñecementos teóricos adquiridos.
- Estruturar o ensino en catro funcións principais: formativa, orientadora, profesionalizadora e preparatoria para estudos posteriores.

A programación didáctica deberá desenvolverse conforme ao currículo oficial galego establecido no **Decreto 203/2007, do 27 de setembro**, polo que se regula o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música.

2. OBXECTIVOS

2.1. Obxetivos xerais

O grao profesional das ensinanzas de música ten como obxectivos contribuír a desenvolver nos alumnos e as alumnas as seguintes capacidades:

- Habituarse a escoitar música para formar a súa cultura musical e establecer un concepto estético que lles permita fundamentar e desenvolver os propios criterios interpretativos.
- Desenvolver a sensibilidade artística e o criterio estético como fonte de formación e de enriquecemento persoal.
- Analizar e valorar criticamente a calidade da música en relación cos seus valores intrínsecos.
- Coñecer os valores da música e optar polos aspectos emanados dela que sexan máis idóneos para o desenvolvemento persoal.

- Coñecer e empregar con precisión o vocabulario específico relativo aos conceptos científicos da música.
- Coñecer e valorar o patrimonio musical como parte integrante do patrimonio histórico e cultural.
- Participar en actividades de animación musical e cultural que lles permitan vivir a experiencia de trasladar o goce da música a outros.
- Valorar o dominio do corpo e da mente para utilizar con seguridade a técnica e para concentrarse na audición e interpretación.
- Aplicar os coñecementos harmónicos, formais e históricos para conseguir unha interpretación artística de calidade.
- Ter a disposición necesaria para saber integrarse nun grupo como un membro máis do mesmo ou para actuar como responsable do conxunto.
- Actuar en público con autocontrol, dominio da memoria e capacidade comunicativa.
- Coñecer e interpretar obras escritas en linguaxes musicais contemporáneas como toma de contacto coa música do noso tempo.
- Formarse unha imaxe axustada de si mesmos, das súas características e posibilidades, e desenvolver hábitos de estudo valorando o rendemento en relación co tempo empregado.

2.2. Obxetivos específicos

A ensinanza da Historia da Música no grao profesional terá como obxectivo contribuír a desenvolver no alumnado as capacidades seguintes:

- Coñecer e comprender a música desde a prehistoria ata o período barroco en relación cos conceptos estéticos imperantes, para poder aplicar ditos coñecementos á interpretación do repertorio de estudio.
- Coller o hábito de escoitar música para formar a súa cultura musical e establecer un concepto estético que lles permita fundamentar e desenvolver os propios criterios interpretativos.
- Valorar a importancia da música no desenvolvemento da natureza humana e relacionar o feito musical cos fenómenos socio-culturais nos que se desenvolve.
- Coñecer en cada época as relacións entre creación musical e o resto das artes.

- Captar a través da audición as distintas correntes estéticas para situar as obras musicais no tempo e recoñecer o seu estilo.
- Iniciarse na lectura de documentos, tratados e todo tipo de fontes escritas que lle faciliten o acceso á comprensión da música, completándoa coa información e as claves creativas e culturais proporcionadas polos propios compositores.
- Familiarizarse con escrituras e grafías diferentes.
- Adquirir unha formación máis ampla e unha visión máis globalizadora do feito musical.

3. CONTIDOS

Os contidos do grao profesional da especialidade de Historia da Música desenvólvense en bloques de contido elaborados conforme aos obxectivos. A continuación preséntanse os contidos de forma xeral, agrupados segundo o 4º e 5º grao profesional.

3.1. 4º curso do Grao Profesional

PRIMEIRO TRIMESTRE

TEMA 1. A música na Antigüidade

1. A estética musical na Antiga Grecia
2. O sistema musical grego
3. A música na Antiga Roma
4. A Igrexa cristiá primitiva

TEMA 2. A Idade Media

1. A música eclesiástica
2. A canción profana
3. A primeira polifonía
4. O motete
5. O Ars Nova
6. A polifonía profana
7. A música instrumental e instrumentos medievais

8. Inglaterra

SEGUNDO TRIMESTRE

TEMA 3. O Renacemento

1. O compositores franco-flamencos
2. Italia
3. España
4. Inglaterra

TERCEIRO TRIMESTRE

TEMA 4. A época barroca

1. O Barroco temprano e medio en Italia
2. O Barroco temprano e medio no Norte de Europa
3. Inglaterra
4. Francia
5. O Barroco italiano tardío
6. O Barroco tardío en Alemaña

3.2. 5º curso do Grao Profesional

PRIMEIRO TRIMESTRE

TEMA 1. A época clásica

1. A Ilustración
2. A ópera
3. A canción e a música relixiosa
4. A música instrumental: a sonata, a sinfonía e o concerto
5. Franz Joseph Haydn
6. Wolfgang Amadeus Mozart
7. Ludwig van Beethoven

SEGUNDO TRIMESTRE

TEMA 2. A época romántica

1. O primeiro Romanticismo. Alemaña
2. O Romanticismo fóra de Alemaña e Austria
3. Italia
4. A música instrumental, de cámara e vocal no século XIX
5. A ópera e o drama musical no século XIX

TEMA 3. O cambio de século. Os nacionalismos

1. O nacionalismo ruso
2. O nacionalismo na Europa do Este
3. Viena
4. O Norte de Europa
5. Francia
6. Italia

TERCEIRO TRIMESTRE

TEMA 4. Os tempos modernos. O século XX

1. A segunda escola vienesa
2. A alternativa radical
3. Os cruces centroeuropeos
4. Norteamérica: los "Ultramodernos"
5. A principal corrente americana
6. Latinoamérica
7. Gran Bretaña e a Unión Soviética
8. A música a partir de 1945

4. METODOLOXÍA

Debido á amplitude de contidos da materia, procurarase unha aprendizaxe activa, significativa e construtiva. Preténdese que o alumnado, ademais de comprender os conceptos básicos vinculados á música nos distintos períodos históricos, poida aplicar estes coñecementos ao análise e á escoita crítica de obras representativas de cada estilo.

Por este motivo, evitarase unha transmisión exclusivamente expositiva por parte do docente, fomentando a participación e o traballo autónomo do alumnado. Para iso utilizaranse estratexias metodolóxicas activas, entre elas:

- Introdución breve de cada unidade didáctica a través dos materiais preparados polo profesorado, que servirán como primeira aproximación a cada período histórico.
- Audición e análise histórico-musical de obras seleccionadas, con apoio ou non da partitura.
- Comentario de fragmentos de textos relacionados coa estética musical, a iconografía ou outras fontes documentais.
- Elaboración de cuestionarios, esquemas ou mapas conceptuais durante as sesións de clase.
- Preparación e exposición de traballos orais breves, apoiados en recursos dixitais, sobre aspectos concretos das unidades didácticas.

5. AVALIACIÓN

A avaliación terá carácter continuo, polo que se terá en conta o conxunto do traballo desenvolvido polo alumnado ao longo do curso.

En cada trimestre levarase a cabo unha proba específica sobre os contidos teórico-prácticos recollidos na programación didáctica. Esta proba incluirá:

- Un cuestionario tipo test, cunha extensión mínima de 10 preguntas, directamente relacionadas cos temas tratados na aula.
- Un comentario auditivo dunha ou varias obras pertencentes aos períodos históricos estudados no trimestre. Estas audicións poderán realizarse con ou sen partitura, segundo corresponda, e seleccionaranse de xeito que sexan semellantes ás analizadas nas clases, pero non coincidan exactamente coas xa traballadas, co fin de evitar respostas baseadas unicamente na memoria auditiva.

- Desenvolver por escrito un tema a escoller entre tres propostos polo profesor/a, integrando contexto histórico, social e estético, así como exemplos de obras e compositores representativos.

- Identificar, a través dun comentario auditivo, o período histórico ao que pertence unha obra non traballada na aula, recoñecendo as súas características estilísticas fundamentais.

6. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

A nota final do curso será a media aritmética das tres avaliacións, sempre que en cada unha delas se obteña unha cualificación mínima de 5 puntos. En consecuencia, será imprescindible superar cada exame cunha nota igual ou superior a 5; se algunha das avaliacións non está aprobada, non se realizará a media e a materia considerarase suspensa.

A nota de cada unha das avaliacións será a media ponderada entre:

6.1. Ponderación e procedimientos de avaliación en cada trimestre

Proba teórico-práctica trimestral	70%
Traballo trimestral obrigatorio	20%
Actividades de aula	10%

6.2. Mínimos esixidos e cualificación mínima

Proba teórico-práctica trimestral	5,0
Traballo trimestral obrigatorio	5,0

6.3. Rúbricas de avaliación ordinaria

As rúbricas que se presentan neste documento son unha ferramenta común para garantir a **transparencia, a obxectividade e a coherencia** no proceso avaliador das ensinanzas profesionais do Conservatorio. Están deseñadas para proporcionar ao alumnado e ao profesorado un **criterio claro e compartido** sobre o que se espera da materia e sobre como se valoran as distintas competencias musicais e académicas.

Dimensión avaliada	1 – Insuficiente	2 – Básico	3 – Competente	4 – Avanzado	%
Coñecemento cronolóxico (períodos, autores, obras)	Confunde épocas e estilos	Recoñece épocas e autores principais	Sitúa autores e obras con precisión	Amplía con contexto social e cultural, conexións internacionais	25%
Comprensión de procesos históricos (evolución estilística, innovacións)	Non comprende procesos	Comprende procesos básicos	Explica procesos con exemplos claros	Interpreta procesos, causas e consecuencias con perspectiva crítica	25%
Relación música-sociedade (función, institucións, recepción)	Non establece relación	Relación superficial	Relación coherente e argumentada	Relación profunda, interpreta impacto social, económico e cultural	25%
Expresión escrita e oral	Linguaxe pobre, sen terminoloxía	Linguaxe correcto pero limitado	Linguaxe técnico axeitado, presentacións claras	Expresión académica sólida, terminoloxía precisa, argumentación crítica	20%
Actitude e participación	Escasa participación	Participación irregular	Participación constante	Liderado, propostas e debate crítico	10%

6.4. Aplicación ás probas extraordinarias

As **probas extraordinarias** (avaliacións de recuperación ou convocatoria de setembro) teñen como obxectivo permitir ao alumnado que non superase a avaliación ordinaria demostrar que alcanzou os obxectivos mínimos da materia.

Nas probas extraordinarias mantéñense os mesmos criterios de avaliación establecidos nas rúbricas ordinarias, salvo no relativo á **dimensión de actitude e participación**.

No caso das probas extraordinarias:

- Avaliarase coas **mesmas dimensións** e **pesos porcentuais** establecidos na rúbrica ordinaria.
- Os indicadores de logro permanecen **idénticos**, garantindo equidade e coherencia.

7. Atención al alumnado con necesidad específica de apoyo educativo

La atención a la diversidad debe garantizar estrategias pedagógicas inclusivas que respondan a las necesidades individuales del alumnado, promoviendo un entorno equitativo y estimulante. Su implementación se basa en adaptaciones específicas, recursos didácticos flexibles y acciones que fomenten el desarrollo integral de cada estudiante, independientemente de sus características personales, habilidades o contextos. La metodología propuesta se fundamenta en el modelo **DUA**

(Diseño Universal para el Aprendizaje), que busca ofrecer múltiples formas de acceso, participación y expresión para atender a la diversidad de estudiantes.

La atención a la diversidad incorpora mecanismos flexibles que aseguran respuestas pedagógicas adaptadas a las particularidades individuales, a los contextos socioculturales y a los distintos perfiles académicos. Estas prácticas buscan equilibrar la adquisición de las competencias con el reconocimiento de diferencias en ritmos de aprendizaje, motivaciones o condiciones físicas, sin comprometer los estándares curriculares básicos requeridos para la habilitación profesional. Dentro de este marco de referencia, todas las adaptaciones operarán dentro de los límites definidos por las competencias fundamentales de la asignatura, asegurando que las modificaciones no afecten la capacidad futura del ejercicio profesional. Este enfoque multidimensional prioriza la inclusión sin sacrificar la excelencia académica, integrando flexibilidad operativa con rigor curricular.

8. Criterios para a ampliación de matrícula

Con carácter excepcional, e de acordo co establecido na lexislación vixente, poderá solicitarse a ampliación de matrícula ao curso seguinte. Para isto seguirase o seguinte procedemento:

- A solicitude de ampliación de matricula a outro curso académico deberá ser solicitada pola persoa interesada (no caso de maiores de idade. En caso de menores deberá ser solicitada polos tutores legais) a través do Rexistro Xeral do Concello de Ribeira antes do 15 de novembro do curso académico correspondente.

- A comisión de avaliación (formada polo profesorado que lle imparte materias ao interesado/a) deberá avaliar mediante un exame por cada unha das asignatura do curso no que estea matriculado. Este exame terá lugar antes de que comece o 2º trimestre do curso.

- A comisión emitirá un informe que será favorable se o/a solicitante acada unha nota mínima dun 9 en cada un dos mencionados exames.

- O Consello Escolar, á vista dos informes da comisión de avaliación decidirá sobre a ampliación ou non do alumnado proposto.

9. Secuenciación y temporalización

4º curso do Grao Profesional

	Semana	Sesión nº / Unidade – Contido
	Semana 1	Sesión 1: Presentación + Avaliación inicial · Sesión 2: T1 A música na Antigüidade: Antiga Grecia
	Semana 2	Sesión 3: T1 Sistema musical grego ·

1ª AVALIACIÓN		Sesión 4: T1 Música na Antiga Roma
	Semana 3	Sesión 5: T1 Igrexa cristiá primitiva · Sesión 6: T2 Música eclesiástica
	Semana 4	Sesión 7: T2 Canción profana · Sesión 8: T2 Primeira polifonía
	Semana 5	Sesión 9: T2 O motete · Sesión 10: T2 O Ars Nova
	Semana 6	Sesión 11: T2 Polifonía profana · Sesión 12: T2 Música instrumental e instrumentos medievais
	Semana 7	Sesión 13: T2 Inglaterra · Sesión 14: Non lectivo – Día do Ensino
	Semana 8	Sesión 15: Repaso T1–T2 I · Sesión 16: Repaso T1–T2 II
	Semana 9	Sesión 17: Avaliación práctica (parte 1) · Sesión 18: Avaliación escrita (parte 2)
	Semana 10	Sesión 19: Devolución/corrección avaliación · Sesión 20: Actividades de reforzo ou ampliación
2ª AVALIACIÓN	Semana 11	Sesión 21: T3 Compositores franco-flamencos I · Sesión 22: T3 Compositores franco-flamencos II
	Semana 12	Sesión 23: T3 Italia I · Sesión 24: T3 Italia II
	Semana 13	Sesión 25: T3 España I · Sesión 26: T3 España II
	Semana 14	Sesión 27: T3 Inglaterra I · Sesión 28: T3 Inglaterra II
	Semana 15	Sesión 29: Repaso T3 I · Sesión 30: Repaso T3 II
	Semana 16	Sesión 31: Repaso xeral Sesión 32: Avaliación
	Semana 17	Sesión 33: Devolución/corrección avaliación · Sesión 34: Actividades de reforzo ou ampliación
	Semana 18	Sesión 35: Actividade especial ou proxecto transversal · Sesión 36: Peche 2ª avaliación
3ª AVALIACIÓN	Semana 19	Sesión 37: T4 O Barroco temprano e medio en Italia I · Sesión 38: T4 O Barroco temprano e medio en Italia II
	Semana 20	Sesión 39: T4 O Barroco temprano e medio no Norte de Europa I · Sesión 40: T4 O Barroco temprano e medio no Norte de Europa II
	Semana 21	Sesión 41: T4 Inglaterra · Sesión 42: T4 Francia
	Semana 22	Sesión 43: T4 O Barroco italiano tardío · Sesión 44: T4 O Barroco tardío en Alemaña I
	Semana 23	Sesión 45: T4 O Barroco tardío en Alemaña II · Sesión 46: Exercicios prácticos T4
	Semana 24	Sesión 47: Repaso T4 I · Sesión 48: Repaso T4 II

	Semana 25	Sesión 49: Repaso xeral Sesión 50: Avaliación
	Semana 26	Sesión 51: Devolución/corrección final · Sesión 52: Actividades de reforzo ou ampliación
	Semana 27	Sesión 53: Actividade especial ou proxecto transversal · Sesión 54: Peche curso – revisión global

5º curso do Grao Profesional

	Semana	Sesión nº / Unidade – Contido
1ª AVALIACIÓN	Semana 1	Sesión 1: Presentación + Avaliación inicial · Sesión 2: T1 A Ilustración
	Semana 2	Sesión 3: T1 A ópera I · Sesión 4: T1 A ópera II
	Semana 3	Sesión 5: T1 A canción e a música relixiosa I · Sesión 6: T1 A canción e a música relixiosa II
	Semana 4	Sesión 7: T1 A música instrumental: sonata, sinfonía e concerto I · Sesión 8: T1 A música instrumental II
	Semana 5	Sesión 9: T1 Franz Joseph Haydn I · Sesión 10: T1 Franz Joseph Haydn II
	Semana 6	Sesión 11: T1 Wolfgang Amadeus Mozart I · Sesión 12: T1 Wolfgang Amadeus Mozart II
	Semana 7	Sesión 13: T1 Ludwig van Beethoven I · Sesión 14: T1 Ludwig van Beethoven II
	Semana 8	Sesión 15: T1 Ludwig van Beethoven III Sesión 16: Repaso xeral T1
	Semana 9	Sesión 17: Avaliación práctica (parte 1) · Sesión 18: Avaliación escrita (parte 2)
	Semana 10	Sesión 19: Devolución/corrección avaliación · Sesión 20: Actividades de reforzo ou ampliación
2ª AVALIACIÓN	Semana 11	Sesión 21: T2 O primeiro Romanticismo. Alemaña I · Sesión 22: T2 O primeiro Romanticismo. Alemaña II
	Semana 12	Sesión 23: T2 O Romanticismo fóra de Alemaña e Austria I · Sesión 24: T2 O Romanticismo fóra de Alemaña e Austria II
	Semana 13	Sesión 25: T2 Italia · Sesión 26: T2 Música instrumental, de cámara e vocal no s. XIX
	Semana 14	Sesión 27: T2 A ópera e o drama musical no s. XIX I · Sesión 28: T2 A ópera e o drama musical no s. XIX II
	Semana 15	Sesión 29: T3 Nacionalismo ruso · Sesión 30: T3 Nacionalismo na Europa do Este
	Semana 16	Sesión 31: T3 Viena · Sesión 32: T3 Norte de Europa
	Semana 17	Sesión 33: T3 Francia · Sesión 34: T3 Italia

	Semana 18	Sesión 35: Repaso xeral T2–T3 I · Sesión 36: Repaso xeral T2–T3 II
	Semana 19	Sesión 37: Avaliación práctica (parte 1) · Sesión 38: Avaliación escrita (parte 2)
	Semana 20	Sesión 39: Devolución/corrección avaliación · Sesión 40: Actividades de reforzo ou ampliación
3ª AVALIACIÓN	Semana 21	Sesión 41: T4 A segunda escola vienesa I · Sesión 42: T4 A segunda escola vienesa II
	Semana 22	Sesión 43: T4 A alternativa radical · Sesión 44: T4 Os cruces centroeuropeos
	Semana 23	Sesión 45: T4 Norteamérica: "Ultramodernos" · Sesión 46: T4 A principal corrente americana
	Semana 24	Sesión 47: T4 Latinoamérica · Sesión 48: T4 Gran Bretaña e a Unión Soviética
	Semana 25	Sesión 49: T4 A música a partir de 1945 I · Sesión 50: T4 A música a partir de 1945 II
	Semana 26	Sesión 51: Repaso xeral T4 I · Sesión 52: Repaso xeral T4 II
	Semana 27	Sesión 53: Repaso xeral T4 III Sesión 54: Avaliación escrita
	Semana 28	Sesión 55: Devolución/corrección avaliación · Sesión 56: Actividades de reforzo ou ampliación
	Semana 29	Sesión 57: Actividade especial ou proxecto transversal · Sesión 58: Peche avaliación final
	Semana 30	Sesión 59: Repaso global do curso · Sesión 60: Conclusión e despedida do curso

10. Bibliografía

- *Historia de la música occidental, 1*. Grout, Donald Jay, Palisca, Claude V. Ed. Alianza música
- *La música en la Edad Media*. Reese, Gustave. Ed. Alianza música
- *La música en el Renacimiento*, *1*. Reese, Gustave. Ed. Alianza música
- *La música en el Renacimiento, 2*. Reese, Gustave. Ed. Alianza música
- *La música en la época barroca*. Bukofzer, Manfred F. Ed. Alianza música
- *Historia de la música española. 1.* Desde los orígenes hasta el «ars nova». Fernández de la Cuesta, Ismael Ed. Alianza música
- *Historia de la música española. 2*. Desde el «ars nova» hasta 1600. Rubio, Samuel. Ed. Alianza música
- *Historia de la música española. 3*. Siglo XVII. López-Calo, José. Ed. Alianza música

- *Historia de la música española. 4*. Siglo XVIII. Martín Moreno, Antonio. Ed. Alianza música
- *Diccionario técnico Akal de términos musicales*. Pedro González Casado. Ed. Akal
- *Diccionario Akal/Grove de la Música.* Stanley Sadie (ed.). Ed. Akal
- *Guía Akal de la música* (con 6 casetes). Stanley Sadie. Ed. Akal
- *La música medieval*. Richard H. Hoppin. Ed. Akal
- *La música del Renacimiento*. La música en la Europa Occidental, 1400-1600. Allan W. Atlas. Ed. Akal
- *La música en España en el siglo XVIII*. Malcolm Boyd (ed.), Juan José Carreras (ed.). Ed. Akal
- *Historia General de la Música* (4 tomos). A. Robertson, D. Stevens. Ed. Istmo